

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanı Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Cinsiyetçilik ve kadınlara yönelik ayrımcı söylemin tarihsel ve toplumsal bir eşitsizlik ortaya çıkardığı bilinmektedir. Kadına yönelik şiddetin yaptırımsız kalması, önyargılar ve kalıp yargılar nedeniyle bu kapsamdaki mağduriyetler çok boyutlu yaşanmaktadır. Söz konusu kadın engelliler olunca bu cinsiyetçilik ve ayrımcılık daha da yoğunlaşmaktadır. Saldırı, taciz, tecavüz ve istismar durumlarında engelli kadınlar korunaksız ve sığınaksız kalabilmektedir. Engellilere yönelik istismara ilişkin resmi bir veri yayınlanmamaktadır. Konu ile ilgili Bulut, S., ve Karaman, H. B.'nin 2018 yılında yazdığı "Engelli bireylerin cinsel, fiziksel ve duygusal istismarı" başlıklı makalede "engelli bireylere yönelik olan istismar haberleri taranarak, yaygınlığı belirlenmeye çalışılmıştır" Bu kapsamda 2005-2015 yılları arasında basına yansıyan ve yüzde 70'i kadın engelli olan 278 istismar haberi tespit edilmiştir. Yüzde 42,5'inin reşit yaşta olmayan engellilerin istismar edildiği bu vakalarda zihinsel engelli oranı da yüzde 70'e yakındır. İstismarcıların yüzde 80'e yakınının komşu, akraba, arkadaş, kamu görevlisi ve ebeveyn kişilerden olması ve istismarın evde (% 34) ve açık kamusal alanda (% 36,2) gerçekleşmesi bu kapsamdaki riskin boyutlarını göstermektedir. İstismarcıların yüzde 88'i erkektir. Araştırma istismara maruz kalanların yüzde 57,6'sının kendi şikayeti dışında istismarın açığa çıktığını belirtmektedir. Birçok durumda ailelerin fark etmesi de istismarın açığa çıkmasına ve sorgulanmasına imkan sunmaktadır. Benzer veriler TOHAD'ın "Engelli Bireylere Yönelik Fiziksel-Cinsel Şiddet, İstismar ve Kötü Muamele Olayları İzleme Raporu'nda (2016) da belirtilmektedir. Bu raporda da 5 yıl içinde 391 vaka tespit edilmiştir. Başka çalışmaların da gösterdiği durum özetle; engellilerin ve özellikle kadın engellilerin ciddi bir istismar riski altında olduğu ve istismar durumunda engellinin korunamadığı veya istismarcıların yaptırıma tabi olmasının tam olarak sağlanamadığı ifade edilebilir.

Bu Bağlamda;

1. 2020 yılı itibariyle Türkiye'de kaç engelli yaşamaktadır? Yaş, Cinsiyet, Eğitim, İş-İstihdam Durumu ve engel gruplarına göre dağılımı nedir?

37491

2. Engellilerin cinsel, fiziksel ve duygusal istismarına ilişkin veriler derlenmekte midir? Yargı yoluna gidilmeyen vakalarda bu veri nasıl yapılmaktadır?
3. Türkiye’de son 10 yılda cinsel, fiziksel ve duygusal istismara maruz kalan engelli sayısı kaçtır? Bu kişilerin cinsiyet dağılımı nedir?
4. Türkiye’de son 10 yılda engellilere cinsel, fiziksel ve duygusal istismar yapması nedeniyle kaç kişi yargılanmıştır? Kaç kişi yaptırıma maruz bırakılmıştır? Halen cezaevinde olan kişi sayısı kaçtır? 7242 Sayılı Kanunla bu kişiler af kapsamına alınmış mıdır?
5. Türkiye’de cinsel, fiziksel ve duygusal istismara maruz kalan engellilerin başvurabileceği mekanizmalar nelerdir?
6. Türkiye’de engelli bireylerin cinsel, fiziksel ve duygusal istismarının önlemesi amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir?